

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Zarząd Konsumu Robotniczego w Cieszynie - sprawozdanie rachunkowe za rok 1924 wraz z datą zebrania w dniu 03.05.1925 r. - Cieszyn, 05.04.1925 r.

Liczba stron oryginału

6

Liczba plików skanów

7

Liczba plików publikacji

7

Sygnatura/numer zespołu

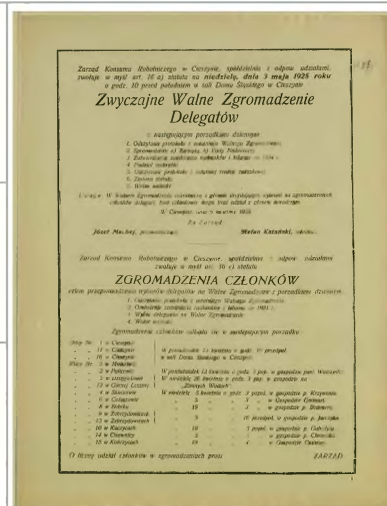
TR 077.055

Data wydania oryginału

1925

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

11.55

Zarząd Konsumu Robotniczego w Cieszynie, spółdzielnia z odpow. udziałami,
zwołuje w myśl art. 16 a) statutu na **niedzielę, dnia 3 maja 1925 roku**
o godz. 10 przed południem w sali Domu Śląskiego w Cieszynie

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Delegatów

z następującym porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdania a) Zarządu, b) Rady Nadzorczej.
3. Zatwierdzenie zamknięcia rachunków i bilansu za 1924 r.
4. Podział nadwyżki.
5. Odczytanie protokołu z ostatniej rewizji związkowej
6. Zmiana statutu.
7. Wolne wnioski.

Uwaga: W Walnem Zgromadzeniu uczestniczą z głosem decydującym wybrani na zgromadzeniach członków delegaci. Inni członkowie mogą brać udział z głosem doradczym.

W Cieszynie, dnia 5 kwietnia 1925.

Za Zarząd:

Józef Machej, przewodniczący.

Stefan Katański, sekretarz.

Zarząd Konsumu Robotniczego w Cieszynie, spółdzielnia z odpow. udziałami
zwołuje w myśl art. 16 c) statutu

ZGROMADZENIA CZŁONKÓW

celem przeprowadzenia wyborów delegatów na Walne Zgromadzenie z porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
2. Omówienie zamknięcia rachunków i bilansu za 1924 r.
3. Wybór delegatów na Walne Zgromadzenie.
4. Wolne wnioski.

Zgromadzenia członków odbędą się w następującym porządku:

Sklep Nr. 1 w Cieszynie	}	W poniedziałek 13 kwietnia o godz. 10 przedpoł. w sali Domu Śląskiego w Cieszynie.
" " 11 w Cieszynie		
" " 16 w Cieszynie		
Sklep Nr. 5 w Mnisztwie	}	W poniedziałek 13 kwietnia o godz. 3 pop. w gospodzie pani Walczyskiej. W niedzielę 26 kwietnia o godz. 3 pop. w gospodzie na „Zimnych Wodach“.
" " 2 w Puńcowie		
" " 3 w Dzięgielowie		
" " 12 w Górnej Lesznej	}	W niedzielę 5 kwietnia o godz. 3 popoł. w gospodzie p. Krzywonia. " 5 " " 3 " w Gospodzie Gminnej. " 19 " " 3 " w gospodzie p. Brunnera.
" " 4 w Skoczowie		
" " 6 w Goleszowie		
" " 8 w Bobrku	}	" 5 " " 10 przedpoł. w gospodzie p. Jurczyka. " 19 " " 3 popoł. w gospodzie p. Gabzdyla. " 5 " " 3 " w gospodzie p. Chromika.
" " 9 w Zebrzydowicach		
" " 13 w Zebrzydowicach		
" " 10 w Kaczcach	}	" 19 " " 4 " w Gospodzie Gminnej.
" " 14 w Cisownicy		
" " 15 w Końcicach		

O liczny udział członków w zgromadzeniach prosi

ZARZĄD.

Sprawozdanie z czynności Zarządu.

Czwarty rok życia naszej spółdzielni minął pod znakiem sanacji skarbu Państwa. Marka polska stoczyła się w przepaść a jej miejsce zajął złoty przedstawiający realną wartość. Kapitalizm polski przyzwyczajony zerować na ciele społeczeństwa, nie może pogodzić się z myślą, że złote dla niego czasy minęły bezpowrotnie. Fabrykanci wywołują niepotrzebnie bezrobocie; handel spekulacyjny stara się podnosić drożyznę, mimo zdrowego pieniądza a Rząd patrzy bezsilnie na krzywdy robotnika—konsumenta, nie mając odwagi postawić się sztorcem bezczelnemu Lewiatanowi, podkopującemu fundamenty Państwa.

Pod znakiem kryzysu upłynął rok sprawozdawczy naszej spółdzielni. Pomimo wielkich trudności potrafiliśmy utrzymać się na zdobytej placówce a nawet ją rozszerzyć. Proroctwa i nadzieje kupców, że spółdzielnia nie oprze się trudnym warunkom gospodarczym i runie, nie spełniły się. Natomiast kupcy jeden po drugim zaczynają ogłaszać niewypłacalność: Wyrównując się na 25% narażają na szkodę swych wierzycieli.

W roku sprawozdawczym powiększyliśmy ilość sklepów z 10-ciu na 15. Nowe sklepy zostały otwarte w Cieszynie przy ul. Polnej, w Górnej Lesznej, w Ochabach i Kostkowicach, w Cisownicy i Wielkich Końcicach. Otwierając sklep w Ochabach ulegliśmy namowom, by ratować tamtejszą Spółkę ludową, która chyliła się ku upadkowi. Droga połączenia uratowaliśmy tam sklep spółdzielczy po to, by go po trzech miesiącach zamknąć. Członkowie tamtejsi myśleli, że przy nowej walucie taksamo będzie można w sklepie spółdzielczym o połowę taniej brać towary i to jeszcze na kredyt, jak za św. pamięci marki. Ponieważ przy złotych różnica w cenie wynosić mogła tylko grosze, opuścili spółdzielnię, jak szczury tonący okręt. Na to była tylko jedna odpowiedź — zamknąć sklep i zostawić ich na łasce kupców, którzy już potrafią dobrać się do ich sadła.

Sklep z Ochab został przeniesiony do Kostkowic na usilne prośby tamtejszych obywateli. Niestety i tam nie powiodło się. Członkowie zgłosili się w liczbie 30-tu, reszta ludności chciała korzystać ze sklepu nie wpłacając udziału i do tego domagano się gwałtownie kredytów. Do tego jeszcze marna gospodarka sklepowej naraziła spółdzielnię na straty. To wszystko wpłynęło na to, że Zarząd i ten sklep postanowił zwinąć. Dopiero po zamknięciu sklepu ludność tamtejsza przekonała się co to znaczy spółdzielnia, bo natychmiast po zwinieniu sklepu kupcy prywatni postanowili sobie odbić co stracili przez sklep spółdzielczy.

W Cisownicy połączono tamtejszą Ludową Spółkę z naszą spółdzielnią. Wioska ta zamieszkała w większej części przez robotników, to też sklep tamtejszy rozwija się dosyć dobrze.

Taksamo Górna Leszna zamieszkała w dużej części przez robotników pracujących w Trzyńcu, domagała się otwarcia sklepu naszej spółdzielni, co też uczyniono w kwietniu ub. r. Sklep rozwija się dobrze.

Wielkie Końcice zamieszkałe przez górników pracujących w zagłębiu karwińskim posiadały spółdzielnię p. n. Ludowa Spółka Spożywcza. Prowadzona niedołącznie nie mogła ona zadowolić swych członków. Na list zarządu naszej spółdzielni z propozycją połączenia się z nami celem uzdrowienia gospodarki tamtejszej, nie otrzymaliśmy odpowiedzi nawet. To też w lipcu ub. r. otwarliśmy tam sklep, który się świetnie rozwija, regulując ceny miejscowe.

Sklepy dotychczasowe rozwijają się normalnie z wyjątkiem sklepów w Pierścu i Mnisztwie. W Pierścu ludność rolnicza nie ma takiego zrozumienia dla spółdzielni spożywców, jak robotnik fabryczny. To też sklep ten kulał od początku, wobec czego postanowiliśmy go zwinąć. Zaś sklep w Mnisztwie postanowiono przenieść do Bobrku w okolicę gościęj zamieszkałą.

Dla utrzymania zdrowej gospodarki, musimy więcej staranności poświęcić sklepom zdolnym do życia, dla tego też sklepy nie rentujące się zostaną bez wahanja zwinięte.

Piekarnia w tym roku przyniosła małą stratę a to z powodu pieca o małej objętości, przez co wymagana jest większa ilość robotników. Pomimo tego chleb nasz zdobył sobie uznanie wśród członków. Obecnie rozpoczęto wypiekać bułki na tłuszczu i z cukrem, to też zapotrzebowanie wzrosło 4-krotnie. Musimy poczynić wysiłki, by jak najprędzej wybudować własną, nowocześnie urządzonej piekarnię, bo od tego zależy nasze być, czy nie być!

Aczkolwiek obroty za ubiegły rok osiągnęły cyfry przeszło 700 tysięcy złotych, to jednak daje się zauważyć u członków obojętność dla swej spółdzielni. Przekonujemy się jeszcze raz, że ludzie prędko zapominają złe czasy. Zaczyna się powiększać liczba papierowych członków, bo już dziś wszędzie można dostać cukier i inne artykuły, które niedawno tylko w spółdzielniach były do otrzymania, bo panowie kupcy chowali je przed konsumentami, czekając wyższej ceny. Z drugiej strony sroży się bezrobocie, które naszym najwierniejszym członkom nie pozwala na nabycie najpotrzebniejszych artykułów.

Pomimo trudnych warunków gospodarczych udało się jednak choć w części zwaloryzować udziały i oszczędności członków. Skromne fundusze spółdzielni pozwoliły na zwaloryzowanie wymienionych funduszy w stosunku 30 groszy za 1 zwaloryzowany złoty. Jest to nie dużo, ale jeżeli weźmiemy pod uwagę, że banki waloryzują wkładki oszczędnościowe ściśle według ustawy t. j. 10% (10 gr. za 1 złoty), to jednak członkowie Konsumu Robotniczego i w tym wypadku są mniej poszkodowani przez dewaluację marki, aniżeli ci, którzy powierzyli swój grosz instytucjom prywatnym.

Wzrost liczby członków w roku ubiegłym był minimalny. Wpłynęły na to z jednej strony stabilizacja cen, to zmusiło kupców prywatnych do zrewidowania swej kalkulacji i przystosowania do cen naszej spółdzielni a z drugiej strony bezrobocie i marne zarobki, utrudniające wpłatę udziału. Pomimo tego wzrost obrotów jest znaczny i przypada przeciętnie na jednego członka zł. 217. Jest to bardzo mało, bo zaledwie 20% zapotrzebowania rocznego małej rodziny. Dużo członków przyzwyczajonych do ogromnych różnic — w czasie markowym — między cenami w spółdzielni a u kupca prywatnego, nie uważa za potrzebne kupować w spółdzielni, jeżeli różnica wynosi tylko 1 do 2 grosze na kg jakiegoś artykułu. Ten sposób rozumowania jest błędny i nie wytrzymujący krytyki.

Wkłady oszczędnościowe zaczęły znowu powoli wpływać, od których spółdzielnia wypłaciła 18% odsetek w stos. rocznym. Na rok bieżący stopę procentową zarząd obniżył na 15%, ze względu na jeszcze większe niżenie tejże w bankach.

Stan udziałów członkowskich jest naszą prawdziwą bolączką, bo wynosi przeciętnie niecałe 2 złote na

członka zamiast 5. Z tego powodu obroty wymagają obcego kapitału za który trzeba płacić do 24% odsetek rocznie. Gdyby członkowie zrozumieli swój interes, to złożwszy te marne 5 złotych na udział, oszczędziliby kilka tysięcy złotych, jakie Zarząd wyrzucił na opłacenie odsetek od weksli a które posłużyły do lepszego zwaloryzowania wpłaconych udziałów i oszczędności. Gdyby członkowie wpłacili ratami po 2 złote miesięcznie udziały 20-sto złotych, to Zarząd mógłby przystąpić nareszcie do wybudowania własnej piekarni

i magazynu, bez których się wprost dusimy. Od członków tylko zależeć będzie, czy nasza spółdzielnia rozwijając się coraz lepiej, będzie jedną z czołówek w budowie gmachu nowego, sprawiedliwszego ustroju społecznego.

Wybrani delegaci powinni sobie wziąć za obowiązek, agitacją i osobistą interwencją skłonić członków swego sklepu do wpłacenia małemi ratami pełnego udziału. A zatem żywo do pracy!

Zamknięcie rachunków

Konsumu Robotniczego w Cieszyńie, spółdzielni z odpowiedz. udziałami
za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1924 r.

Rachunek nadwyżki brutto.

Winien		
Remanent 1 stycznia 1924	zł	5.578.88
Nabyto towarów:		
W Centr. Spółdz. 26%	zł	193.060.—
W własnej piekarni 9%	„	64.958.—
U dostawców pryw. 65%	„	512.626.34
„	„	770.644.34
Dowóz i frachty	„	19.067.84
Nadwyżka brutto	„	79.331.84
	<u>zł.</u>	<u>874.662.90</u>

Ma		
Sprzedano towarów	zł	716.509.54
Surowce do piekarni	„	73.202.26
Zwroty	„	10.883.—
Remanent 31 grudnia 1924 r.	„	74.028.10
	<u>zł</u>	<u>874.662.90</u>

Rachunek Piekarni.

Winien		
190.564 kg maki żytniej	zł	66.662.78
81.044 kg maki pszennej	„	5.222.95
Dodatki	„	1.316.53
Opał	„	2.063.14
Robocizna	„	10.716.44
Oświetlenie i porządek	„	1.197.43
Drobne sprzęty	„	24.78
	<u>zł</u>	<u>87.204.05</u>

Ma		
201.020 kg chleba do sklepów	zł	60.251.11
116.395 szt. bułek do sklepów	„	4.707.04
53.555 kg chleba sprzed. w piek.	„	17.757.75
40.966 szt. bułek sprzed. w piek.	„	1.763.79
21.512 kg wypieku domowego	„	843.10
Remanent	„	1.543.91
Strata	„	346.35
	<u>zł</u>	<u>87.204.05</u>

Rachunek waloryzacji.

Winien		
Z tytułu waloryzacji po 30 gr za 1 zł:		
Do funduszu społecznego	zł	1.438.09
Do funduszu budowy domu	„	186.—
Udziałowcom	„	824.60
Na władki oszczędnościowe	„	966.56
	<u>zł</u>	<u>3.415.25</u>

Ma		
Z tytułu waloryzacji:		
Nieruchomości	zł	745.78
Ruchomości	„	2.669.47
	<u>zł</u>	<u>3.415.25</u>

Spółdzielnia wprowadzie obiecuje swym członkom pewne korzyści gospodarcze, korzyści te jednak mogą być osiągnięte tylko wówczas, gdy członkowie zdolni są do wyrzeczenia się ich.

M. J. Tuhan-Baranwski.

Rachunek strat i nadwyżek za rok 1924.

Straty.		
Koszta handlowe:		
Płace pracowników	zł 45.491.60	
Wydatki sklepowe	„ 2.032.56	
„ kancelaryjne	„ 714.36	
Rozjazdy	„ 1.613.58	
Czynsze	„ 3.227.29	
Opał i oświetlenie	„ 854.34	
Ubezpieczenie pracown.	„ 6.317.15	
Patenty i podatki	„ 4.385.73	
Odsetki bankowe	„ 1.595.46	
„ od wkł. oszczędn.	„ 841.84	
Ubezpieczenie od ognia	„ 27.29	
Różne	„ 660.30	zł 67.761.50
Strata na dostawcach	„ 300.—	
Odpis amortyz. z nieruchomości 5%	„ 60.22	
„ „ „ ruchomości 10%	„ 679.69	
Strata na piekarni	„ 346.35	
Utrzymanie i reperacja samochodów	„ 3.007.49	
Nadwyżka	„ 7.176.59	
		<u>zł 79.331.84</u>

Nadwyżki.
Nadwyżka brutto na towarach . . . zł 79.331.84

zł 79.331.84

Koszta handlowe w stosunku do obrotu wynoszą:
płace pracowników 6.3%, inne 3.2%, razem 9.5%.

Bilans

w dniu 31 grudnia 1924 r.

Stan czynny.		
Kasa	zł 1.992.58	
Towary na składzie	„ 74.028.10	
Dostawcy	„ 16.47	
Nieruchomości	„ 1.890.—	
Ruchomości	„ 8.786.72	
Piekarnia, surowce	„ 1.534.91	
Różni	„ 391.06	
		<u>zł 88.639.84</u>

Stan bierny.		
Dostawcy	zł 49.693.12	
Banki	„ 2.542.01	
Akcepty własne	„ 4.000.—	
Różni	„ 14.50	
Wkłady oszczędnościowe	„ 11.670.—	
Udziałowcy	„ 5.706.—	
Fundusz społeczny	„ 6.349.59	
„ budowy domu	„ 665.41	
„ pogrzebowy	„ 10.59	
Sumy przechodnie	„ 812.03	
Nadwyżka	„ 7.176.59	
		<u>zł 88.639.84</u>

...Trzeba kształcić w ludzkich duszach miłość dla ogólnego dobra, usuwać z nich zaszczepioną przez system obecny żądzę własnej jedynie korzyści, żądzę osobistego zysku.

M. Rapacki.

Bez idei budować można tylko małe, drobne, na lichą pomyślność jednostki obliczone rzeczy, kruche i przemijające, jak życie jednego człowieka.

M. Rapacki.

Wykaz obrotów według sklepów.

Nr. sklepu i miejscow.	Ilość członków	O b r ó t w złotych	Miesiąc	‰	Pracown.		Przypada delega- tów	U W A G A
					męż.	kob.		
1 Cieszyn	1227	190.903.43	12 miesięcy	26.6	2	3	25	
2 Punców	204	46.082.22		6.4	1		3	
3 Dziągiewów	151	55.590.02		8.	1		3	
4 Skoczów	218	32.694.87		4.5	1		4	
5 Mnisztwo	56	15.238.86		2.		1	1	
6 Golezów	291	67.153.07		9.3	1	1	6	
7 Pierściec	31	17.200.92		2.4	1		—	
8 Bobrek	130	30.027.52		4.2	1		3	
9 Zebrzydowice	242	59.907.75		8.3	1	1	5	
10 Kaczyce	226	48.954.77		7.	2		5	
11 Cieszyn	195	39.264.63	11	5.5	1		4	
12 Górna Leszna	92	37.212.32	9	5.2	1		2	
13 Ochaby		1.859.12	3	0.3			—	od 1/II. 1924 „ 1/IV. „ 15/IV.-15/VII. „ 20 VII. „ 15/IV. „ 1/VII.
13 Kostkowice	27	10.361.57	5	1.4		1	—	
14 Cisownica	61	22.738.24	9	3.	1		1	
15 M. Kończyce	147	39.562.39	6	5.6	1	1	3	
Magazyn		1.757.83		0.3	6			
Piekarnia					6			
Biuro					3	1		
	3298	716.509.54		100	30	9	65	

Tablica porównawcza.

Rok	Członków	Złotych	O b r ó t:	Udziały:
			Na 1 czł. zł	zł
1920/21	1.078	87.600	81	988
1921/22	1.941	312.800	161	1.137
1923	3.045	420.000	138	1.526
1924	3.298	716.510	227	3.706

Wykaz członków:

Stan 1 stycznia 1924	3045
Przystąpiło w ciągu roku	268
Wystąpiło	15
Stan 31 grudnia 1924	3298

Wykaz udziałów:

Stan 1 stycznia 1924	zł 1034.79
Wpłacono w ciągu roku	„ 3927.70
Z tytułu waloryzacji	„ 824.60
	Suma zł 5787.09
Wyplacono w ciągu roku	„ 81.09
Stan 31 grudnia 1924	zł 5706.—

Wiara społeczna nie może nie być czynna, nie może nie dążyć do obezwładnienia zła u podstaw, do przeobrażenia świadomego stosunków międzyludzkich w myśl idei.

Br. Siwik.

Wykaz funduszu społecznego.

Stan 1 stycznia 1924	zł 140.95
Z nadwyżki z 1923 r.	„ 4564.46
Z tytułu waloryzacji	„ 1438.09
Wpisowe	„ 206.09
Stan 31 grudnia 1924	zł 6349.59

Wykaz funduszu pogrzebowego.

Stan 1 stycznia 1924	zł —.49
Z nadwyżki z 1923 r.	„ 111.11
Suma	zł 111.60
Wyplacono wsparć pogrzeb.	„ 101.01
Stan 31 grudnia 1924	zł 10.59

Wykaz funduszu budowy domu.

Stan 1 stycznia 1924	zł 410.57
Różne wpływy	„ 68.84
Z tytułu waloryzacji	„ 186.—
Stan 31 grudnia 1924	zł 665.41

Za Zarząd:

Józef Machej
przewodniczący.

Stefan Katański
sekretarz.

Wyciąg z protokołu Rady Nadzorczej

z dnia 22 marca 1925 r.

Rada Nadzorcza przyjmuje sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej do wiadomości. Na wniosek Komisji Rewizyjnej R. N. zatwierdza bilans z dniem 31 grudnia 1924 r. oraz rachunek strat i nadwyżek.

Uchwalono przedłożyć Walnemu Zgromadzeniu wniosek na zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i nadwyżek z 1924 r. oraz uchwalenie Zarządowi absolutorjum.

Uchwalono zaproponować Walnemu Zgromadzeniu następujący podział nadwyżki z 1924 r.:

na fundusz pogrzebowy	zł 500.—
na fundusz społeczny (niepodzielny)	„ 6676.59

Za Radę Nadzorczą:

Jan Mazur
przewodniczący

Jan Szlauer
zastępca

Józef Harok
sekretarz

Paweł Lazar

Paweł Wacławik

Jan Kuchajda

Józef Szarzec

Jan Kula

...Zjednoczenie wielu osób wokół wspólnego celu gospodarczego jest głównym źródłem siły spółdzielczości.

M. J. Tuhan-Baranowski.
